

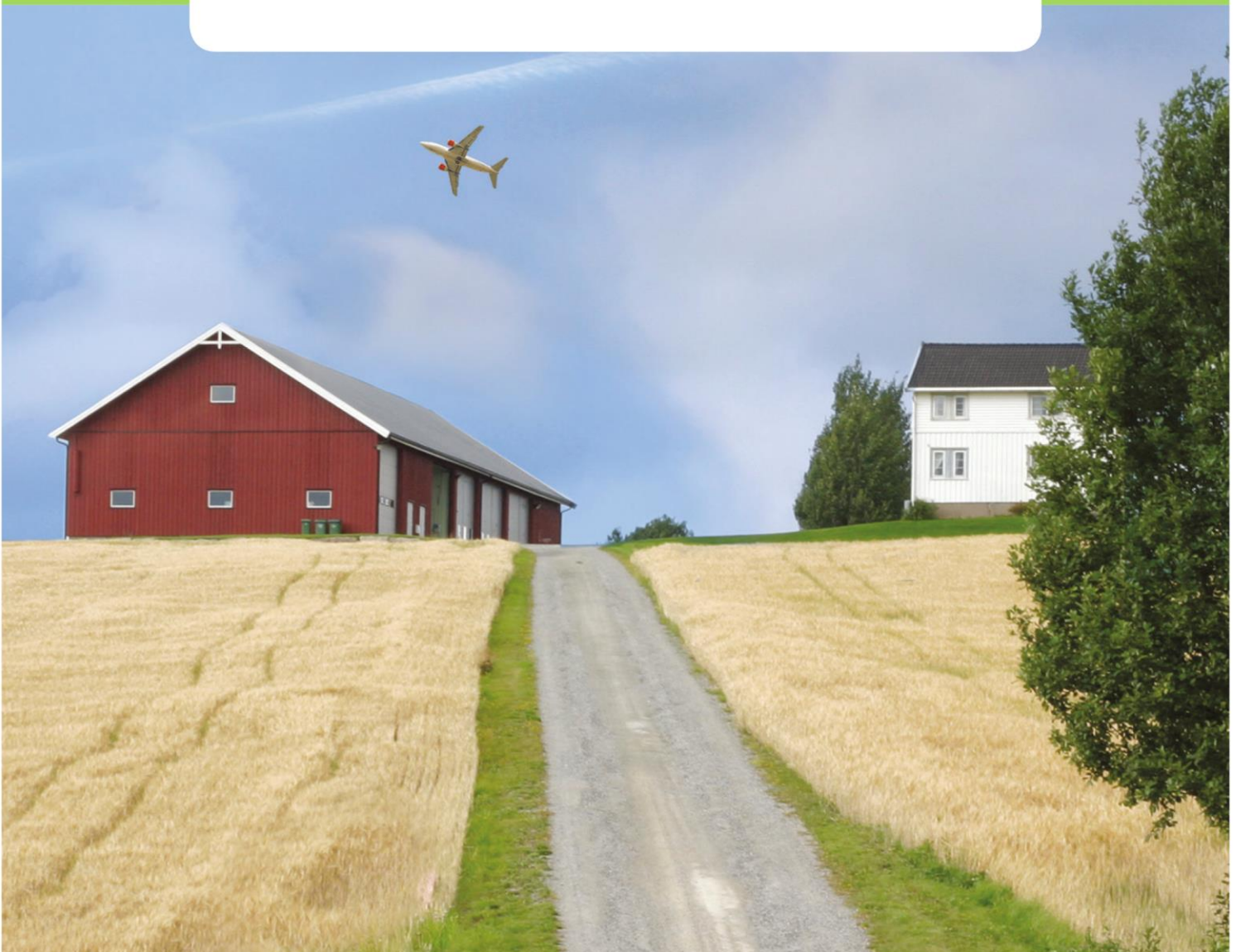
Nannestad kommune

ÅPENHET
PROFESJONALITET
EFFEKTIVITET
NÆRHET

Planprogram – Kommunedelplan for energi og klima

Vedtatt av kommunestyret 12.02.2019 (PS 4/19)

Planprogram for rullering av Nannestad kommunes energi- og klimaplan

Innhold

Planprogram – Kommunedelplan for energi og klima	1
1. Bakgrunn	1
2. Klimaregnskap.....	1
3. Planprogram.....	2
4. Rammer og føringer.....	2
5. Utredninger.....	6
6. utfordringer/tiltak.....	8
7. Planprosess	9
8. Milepæler.....	10

1. Bakgrunn

Nannestad kommunestyre vedtok i sitt møte 1. november 2016 Planstrategi for Nannestad 2016-2019 å utarbeide et klimaregnskap som del av oppstart med rullering av Energi- og klimaplan for kommunen.

Planprogrammet er oppdatert i samsvar med kommunestyrets vedtak 12.02.2019.

2. Klimaregnskap

Nannestad kommune ved klima- og miljøutvalget vedtok 12. september 2016 at Nannestad kommune skulle utarbeide klimaregnskap som del av oppstart med rullering av Energi- og klimaplan for kommunen.

Nannestad kommune ønsket et komplett klimaregnskap for Nannestad kommunes virksomhet. Krav som ble satt:

- Klimaregnskapsdata er brutt ned på hver enkelt virksomhet i kommunen, samt tjenestefunksjoner og innkjøpskategorier.
- Det skal gi et grunnlag for prioritering av tiltak slik at klimaarbeidet blir satt inn på riktige områder.
- Det skal rapporteres på årlig klimagassutslipp.
- Klimaregnskapet skal kunne brukes for Nannestad kommune som grunnlag for handlingsprogram med økonomiplan 2018 – 2021, og som kan tilpasses eventuelle endringer basert på anbefalinger i Regional plan for klima og energi i Akershus (handlingsprogram og økonomiplan).

Nannestad kommunes klima- og miljøutvalg (KM) var nedsatt som styringsgruppe for prosjektet og klimaregnskapet ble sluttbehandlet av kommunestyret 22. juni 2017.

3. Planprogram

3.1. Bakgrunn for planarbeidet

Global oppvarming som følge av klimagassutslipp er en av de største utfordringene dagens samfunn står ovenfor. Den viktigste årsaken til menneskeskapte klimautslipp er bruken av fossile, ikke-fornybare energikilder som kull, olje og gass.

Nannestad kommune vedtok i 29. april 2009 Energi- og klimaplan 2009-2014. Planen ble behandlet som en kommunedelplan med tilhørende handlingsprogram.

3.2. Formål

Planarbeidet skal føre til at Nannestad kommune bidrar til reduksjon i utslipp av klimagasser, redusert energibruk, og mer bruk av energi fra fornybare kilder, samt gjøre kommunen bedre rustet til å ta imot de endringene et varmere, våtere og mer ekstremt klima vil medføre. Formålet med planen er derved todelt:

- bidra til å redusere de nasjonale klimagassutslippene
- styrke kommunens tilpasning til et endret klima

Planen skal omfatte kommunens rolle som myndighet og samfunnsutvikler med ansvar for planlegging, samt rollene som tjenesteyter, innkjøper, eiendomsforvalter og kunnskapsformidler. Planen skal bestå av en statusdel og en tiltaksdel, hvor tiltak og virkemidler er beskrevet. Planen skal gjelde for perioden 2018-2030.

Klima- og energiplanen skal inngå i kommunens løpende arbeid med handlingsprogrammet.

Planen skal legges til grunn og gi føringer for kommunens mer detaljerte planlegging, og myndighet- og virksomhetsutøvelse. Den skal være et viktig redskap som gir kommunen underlag for beslutninger som involverer energibruk og klimaspørsmål. Den skal være godt forankret i kommunen og lett tilgjengelig for kommunens innbyggere.

4. Rammer og føringer

4.1. Nasjonale føringer

Det fremgår av St. meld. nr. 21 (2011-2012) Norges klimapolitikk (klimameldingen) at det er en målsetting for Norge at to tredjedeler av norske klimakutt skal tas nasjonalt. Det legges opp til å kutte utslipp av klimagasser (målt som CO₂-ekvivalenter) med 30 % innen 2020, med 1990 som referanseår. Norge skal bli karbonnøytralt innen 2050, dersom en ambisiøs internasjonal klimaavtale er på plass innen 2030.

De Nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging fremholder at en aktiv kommunal planlegging kan bidra til å redusere klimagassutslippene. Forventningene peker på klima og energi som et av seks prioriterte temaer. Den understreker at regjeringen forventer at kommunene gjennom arealplanleggingen legger til rette for redusert energibruk og klimagassutslipp, energieffektivisering,

utbygging av fornybar energi og tilpasning til klimaendringene.

4.2. Nasjonal transportplan (NTP)

NTP presenterer regjeringens transportpolitikk. Den legger grunnlaget for helhetlige politiske vurderinger, effektiv bruk av virkemidler og styrket samspill mellom transportformene. NTP inneholder konkrete mål for reduksjon av klimagasser for sektoren.

4.3. Paris-avtalen

Paris-avtalen ble inngått i desember 2015. Den gir en klar retning for fremtidig, global klimainnsats. Avtalen vil bidra til økt innsats for utslippsreduksjoner og forsterke arbeidet med klimatilpasning.

4.4. Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene kunngjort 28.09.18

1. Formål

Kommunene, fylkeskommunene og staten skal gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere til, og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Planleggingen skal også bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene (klimatilpasning).

Klimatilpasning og utslippsreduksjoner må sees i sammenheng der det er relevant. Det er viktig å planlegge for løsninger som både reduserer utslippene og reduserer risiko og sårbarhet som følge av klimaendringer.

Formålet med planretningslinjene er å:

- a) sikre at kommunene og fylkeskommunene prioriterer arbeidet med å redusere klimagassutslipp, og bidra til at klimatilpasning ivaretas som hensyn i planlegging etter plan- og bygningsloven.
- b) sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene.
- c) sikre at kommunene bruker et bredt spekter av sine roller og virkemidler i arbeidet med reduksjon av klimagassutslipp og klimatilpasning, og bidra til avveining og samordning når utslippsreduksjon og klimatilpasning berører eller kommer i konflikt med andre hensyn eller interesser.

3.1 Innholdet i planer som behandler klima- og energispørsmål

Planer som behandler klima- og energispørsmål bør være strategisk innrettet, og bygge på grundige analyser av nåsituasjon. Det bør legges vekt på samarbeid om langsiktige mål, samtidig som det utredes tiltak som kan gjennomføres på kort sikt.

Planene bør, basert på relevans og lokale forhold, omfatte:

- a) Informasjon om klimagassutslipp i kommunen, fordelt på kilder og sektorer. Alle kilder som innebærer direkte utslipp av klimagasser innenfor kommunens grenser bør inkluderes.
- b) Informasjon om energisystem, energiforsyning og forbruk av energi innen kommunens grenser, herunder tilgang på miljøvennlige energiresurser.
- c) Framskrivning av utslippene i kommunen om det ikke gjennomføres nye tiltak, forventet etterspørsel etter energi og forventet ny energiproduksjon. Framskrivningsperioden bør være minst ti år.
- d) Ambisiøse mål for utslippsreduksjoner.
- e) Ambisiøse mål for mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunal bygningsmasse og i kommunen for øvrig.

- f) Tiltak og virkemidler for reduksjon av klimagassutslipp, mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging. Tiltakene og virkemidlene bør i størst mulig grad være koplet til oppnåelse av de målene som er satt av kommunen, og ha moderate kostnader sammenholdt med andre tiltak som kan gjennomføres med samme formål.
- g) Utredning av virkemidler som kan tenkes benyttet for å nå målsettingene, herunder en vurdering av om virkemidlene er kostnadseffektive.
- h) Handlingsprogram med en tydelig ansvarsfordeling for oppfølging av klima- og energiplanene.
- i) Sammenhengen mellom klima- og energiplanlegging og samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

4.5. Ny utslippsforpliktelse for 2030

Stortingsmelding nr. 13 Ny utslippsforpliktelse for 2030 - en felles løsning med EU (2014-2015) orienterer om at Norge vil påta seg en betinget forpliktelse om minst 40 prosent utslippsreduksjon i 2030, sammenlignet med 1990-nivået, og at Norge vil gå i dialog med EU om å inngå en avtale om felles oppfyllelse av klimaforpliktelsen.

4.6. Klimatilpasning i Norge

Stortingsmelding nr. 33 Klimatilpasning i Norge (2012-2013) varsler at det skal utarbeides en statlig planretningslinje for kommunenes og fylkeskommunenes arbeid med klimatilpasning i areal- og samfunnsplanleggingen. Det fremgår av meldingen at alle kommuner bør gjennomgå hvordan de berøres av klimaendringen. Kommunene bør også identifisere tiltak som kan bidra til å gjøre den mer klimarobust og dermed unngå fremtidige kostnader og økt risiko for tap av liv.

4.7. Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

I følge statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging bør utbyggingsmønster og transportsystem fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer. I henhold til klimaforliket er det et mål at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange.

4.8. EUs rammedirektiv for avfall

EUs rammedirektiv for avfall ble vedtatt i desember 2008. Direktivet inneholder overordnede prinsipper og regler for avfallshåndtering. Det stiller krav om at 50 % av husholdningsavfallet skal materialgjenvinnes eller gjenbrukes innen år 2020. For bygg- og anleggsavfall (unntatt farlig avfall) stilles det krav om at minst 70 % skal gjenbrukes eller materialgjenvinnes innen 2020.

4.9. Teknisk forskrift - Tek 17

Kapittel 7 - Sikkerhet mot naturpåkjenninger

Kapittel 7 omfatter krav om sikkerhet mot naturpåkjenninger, herunder sikkerhet mot flom, stormflo og skred. Reglene angir hvilke sikkerhetsnivå som skal legges til grunn ved regulering og bygging i fareområder.

Klimaendringene kan føre til hyppigere hendelser av flom og skred, og at de blir mer ekstreme. Ny kunnskap om potensielle fareområder og effekter av klimaendringer, kan føre til at områder som tidligere har vært ansett som tilstrekkelig sikre for bebyggelse, ikke lenger innfrir kravene til sikkerhet i plan- og bygningsloven og i bygg-teknisk forskrift.

Kapittel 14 - Energi

Bygninger skal prosjekteres og utføres slik at det tilrettelegges for forsvarlig energibruk. Reglene i forskriftens kapittel 14 skal bidra til at bygninger som oppføres eller oppgraderes, har lavt energibehov og miljøvennlig energiforsyning.

4.10. Regional plan for klima og energi Akershus

Regional plan for klima og energi i Akershus ble vedtatt av fylkestinget 18. juni 2018. Den inneholder en ambisjon og overgang til et lavutslippssamfunn i Akershus fylke knyttet til transport, forbruk og avfall, stasjonær energi, klimatilpasning, utdanning og kompetanse, samt landbruk.

Hovedmålet er at direkte klimagassutslipp fra Akershus skal reduseres med 55 % innen 2030 og med 85-90 % innen 2050 sammenlignet med utslippsnivået i 1991. Dette er i tråd med nasjonale og internasjonale forpliktelser.

Hovedmålet vil kreve at klimagassutslippene fra de fire satsingsområdene for direkte klimagassutslipp reduseres med følgende prosentandeler innen 2030:

- Transport: 50 %
- Avfall og avløp: 80 %
- Stasjonær forbrenning: 90 %
- Landbruk: Bærekraftig matproduksjon i landbruket har økt mens klimagassutslippene er på samme nivå eller lavere sammenlignet med 2015

4.11. Regional planstrategi for Akershus 2013-2016

I februar 2013 ble ny Regional planstrategi for Akershus 2013-2016 vedtatt i fylkestinget. Behovet for en tydelig klima- og energipolitikk trekkes fram som et prioritert område. Videre vektlegges energiøkonomisering, avfallshandtering og klimatiltak i kommuneplanleggingen som sentrale temaer for framtidig planlegging.

4.12. Regional plan for areal og transport

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus, vedtatt i desember 2015, er en felles strategisk plattform for Oslo kommune, Akershus fylkeskommune, kommunene i Akershus, staten og andre aktører for hvordan areal og transport kan samordnes bedre i regionen. Planen legger opp til et mer konsentrert utbyggingsmønster og en større satsning på kollektivtransport, sykkel og gange.

4.13. Klimaregnskap

Kommunens klimaregnskap skal danne grunnlaget for prioriteringer i det videre arbeidet.

4.14. Kommuneplanen

Kommuneplanen 2018-2035 gir ytre rammer for arbeidet, og den legges til grunn for ny energi- og klimaplan.

4.15. Trafikksikkerhetsplanen

Trafikksikkerhetsplanen 2018-2030 ble sluttbehandlet av kommunestyret 19. mars 2018 inkludert handlingsplan for 2018-2021.

5. Utredninger

5.1. Tema

Kommunen har mange roller som har innvirkning på, og blir påvirket av klima. Arbeidet med reduksjon av klimagassutslipp og energibruk, samt klimatilpasning berører på den måten svært mange deler av kommunens virksomhet.

Det er imidlertid store deler av kommunens samlede klimagassutslipp og energibruk som genereres fra privat transport, private boliger og andre bygg som ikke har tilknytning til kommunens virksomhet.

Kommunen har ikke virkemidler til å redusere alle lokale utslipp, men gjennom arbeidet med planen ønskes muligheten for å påvirke befolkningen til et handlingsmønster som genererer mindre klimagassutslipp og lavere energibruk utredet.

5.2. *Kommunedelplan for klima- og energi 2010-2014*

Den forrige klima- og energiplanen presenterte tiltaksplaner med delmål og handlingsplan for innsatsområdene energi, klima og kommunal drift.

5.3. *Areal- og transportplanlegging*

Store deler av Nannestads klimagassutslipp er knyttet til vegtrafikk. En stor bidragsyter her er tungtransport på E16, men også persontransport med lettere kjøretøy. Stasjonær forbrenning knyttet til husholdninger utgjør også en del av kommunens totale utslipp.

Alle beslutninger om lokalisering og utforming av boliger, næringsvirksomhet og infrastruktur vil påvirke energibruk og utslipp fra transport og bygninger i lang tid framover. Nannestad kommune legger derfor til rette for et framtidig utbyggingsmønster som bidrar til redusert bilbruk og prioriterer gang- sykkel og kollektivtrafikk.

5.4. *Nannestad kommunes egen klimapåvirkning og energibruk*

Kommunen som virksomhet utøver flere aktiviteter som har relevans for klima. Hva kommunen kan gjøre i egen drift for å minske påvirkningen på klima vil derfor være en sentral del av planarbeidet.

Det er viktig at offentlig sektor som kunde bidrar til å ta i bruk, og utvikle, ny miljø- og klimavennlig teknologi og løsninger. Med mål om at kommunen skal bidra til innovasjon og næringsutvikling gjennom sin rolle som innkjøper vil offentlige anskaffelser bli et sentralt tema i planarbeidet. Overgang til elbiler og tilrettelegging med ladestasjoner i forbindelse med kommunale bygg vil også bli et viktig tema i planen. Dette skal også gjelde elsykler.

Nybygg skal vurderes med grønne tak, solcellekraft, solfanger, varmepumpe og bruk av tre. Kommunen skal bidra for å utrede mulighetene her.

5.5. *Miljøvennlig energiomlegging*

Det er en nasjonal målsetting om utfasing av oljefyr som primærkilde innen 2020. Kommunestyret har i forbindelse med behandlingen av budsjett 2017 og handlingsprogrammet 2017-2020 6. desember 2016 bedt om egen sak hvor mineralolje skal fases ut i løpet av 2017.

5.6. *Fjernvarme*

Statkraft Varme AS er tildelt konsesjon for utbygging av fjernvarme i Nannestad

sentrum. Det er gjennom kommunal forskrift vedtatt tilknytningsplikt til fjernvarme innenfor konsesjonsområdet.

5.7. Informasjon, veiledning og holdninger

Kommunen har få virkemidler når det gjelder energieffektivisering og miljøvennlig energibruk i eksisterende bygg og boliger som ikke er dens egne. Kommunen kan tilrettelegge for ønskede handlingsmønstre som mindre bilbruk og avfallssortering, men også her har kommunen få virkemidler og kun en indirekte virkning.

Arbeidet med informasjon, veiledning og holdningsskapende arbeid ut mot kommunens innbyggere er i denne sammenhengen svært viktig. Miljøsertifisering har bidratt til å sette miljøopplæring- og prosjekter på dagsordenen for skoler og barnehager i kommunen.

5.8. Forbruk og avfallshåndtering

Det er det interkommunale selskapet ØRAS som er ansvarlig for å drive mottak, behandling og omsetning av avfall i Nannestad og de tre andre eierkommunene. Nannestad kommune vil, gjennom vedtatt eierstrategi, bidra til videre strategiutvikling av ØRAS. Hvordan kommunen kan jobbe med forbruk og avfallshåndtering ved siden av ØRAS sin virksomhet vil bli tema i planen.

5.9. Landbruk

Det skal synliggjøres hvordan kommunen velger å jobbe med klima- og energispørsmål med tanke på landbruket gjennom planarbeidet. Drenering og gjødsling av dyrka mark, binding av CO₂, skogsvirke som klimavennlig materiale, samt potensialet for biobrensel vil bli aktuelle emner. Det skal gjennom planen beskrives hva som gjøres av klimatiltak i landbruket i dag og hvilke muligheter kommunen har for å bli involvert i klimatiltak på dette området i fremtiden.

Andre tema som vil bli belyst er betydningen av jordsmonnet i LNF-områdene som viktige karbonlagre og for vannregulering, skogens betydning i karbonkretsløpet med vekt på tiltak som øker skogens og arealenes karbonlager og CO₂-opptak, samt drenering og utbedring av hydrotekniske anlegg i jordbruket.

5.10. Klimaendringer og klimatilpasning

Klimaendringene er i gang og kommunen har, som en del av sitt helhetlige ansvar for samfunnsutviklingen, et ansvar for at relevant kunnskap om klima og framtidige klimaendringer legges til grunn for samfunnsplanlegging og myndighetsutøvelse. Hvordan kommunen berøres av klimaendringene og hvordan det skal jobbes med å tilpasse seg disse vil være viktige elementer i arbeidet med planen.

Overvannshåndtering vil bli et sentralt tema i dette arbeidet.

Nannestad kommune står foran en oppdatering av den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen (ROS). Arbeidet med ROS og revideringen av klima- og energiplanen vil gå parallelt og samkjøres på temaer som dreier seg om klimaendringer og klimatilpasning.

6. utfordringer/tiltak

Det foreligger nå kommunebaserte oversikter over klimagassutslipp, men det er fortsatt usikkerhet rundt metodebruken og kvaliteten på statistikken. En stor del av arbeidet med planen vil dermed bli å finne frem til og gjøre tilgjengelig informasjon om klimagassutslipp og energibruk innen ulike sektorer i, samt deler av, kommunen. Siden kommunen tar sikte på å gjennomføre planarbeidet selv vil den delen av planen som omhandler kommunens status i stor grad basere seg på det klimaregnskapet som er under utarbeidelse samt det tallfestede materialet kommunen har tilgjengelig fra offisielle kilder.

En stor del av arbeidet vil i tillegg være å finne gode og realistiske tiltak. Det finnes per i dag ikke et helhetlig system for å beregne effekten av det enkelte tiltak. Kommunen vil jobbe med å finne målbare størrelser, både kvantitative og kvalitative, som kan indikere at tiltakene fungerer positivt.

I handlingsprogrammet for den regionale planen pekes det på disse områder hvor kommunene har et særlig ansvar:

6.1. Felles strategier

- Gjennomføre kampanjer i sosiale medier og offentlige rom om bærekraftig forbruk, delingskultur og reduksjon av klimagasser.
 - Rettet mot innbyggere.
 - Kan inkludere klimakonkurranser på skoler.
 - Det kan søkes om midler fra Miljøfondet.
- Ta i bruk bibliotek som forum for debatt og diskusjon, veiledning, informasjon samt utlån av aktuelt utstyr.

6.2. Tiltak, indirekte utslipp

- Tilrettelegge for kildesortering av flere fraksjoner, med vekt på klær og plast.
- Etablere gjenbruksstasjon for byggematerialer.

6.3. Tiltak, transport

- Bygge opp en hydrogenbasert bilflåte. - Jfr. støtteordningen Miljøfondet for kommunale tjenestebiler og taxier
- Etablere lademuligheter (minst 10 %) på alle parkeringsplasser og hurtigladere i områder med svakt utbygd infrastruktur.
 - Bruke reguleringsbestemmelser på nye parkeringsplasser
 - Det kan søkes om midler fra Miljøfondet.
- Legge til rette for lademuligheter for bil og sykkel i borettslag og sameier.
 - Det kan søkes om midler fra Miljøfondet. utarbeide veiledere for borettslag/sameiere.
- Legge til rette for bildelingsløsninger med nullutslippskjøretøy.
 - Regulere inn arealer som kan brukes til slike formål.
- Stimulere til lavutslippssoner i tettsteder.
- Vurdere krav til fossilfritt drivstoff på nye bensinstasjoner/energistasjoner i aktuelle reguleringsplaner.

6.4. Tiltak, stasjonær forbrenning

- Etablere rådgivning for energiomlegging og valg av lokale fornybare energikilder i private husholdninger.
 - Det kan søkes om midler fra Miljøfondet.

- Forenkle prosessene ved installering av solenergianlegg, samt utarbeide solkart.
 - Kartgrunnlag må inkludere om solanlegg er søknadspliktig eller ikke, jfr. Plan- og bygningsloven.
- Utnytte vannbåren varme der det er mulig i nye boliger og boligområder eller på byggeplasser.
 - Akershus Energi bruker kun 160 GWh av kapasitet på 260 GWh.
- Innføre krav om eller system for registrering av solenergianlegg.

6.5. Tiltak, avfall og avløp

- Stimulere til økt biogassproduksjon til drivstoff på kommunale renseanlegg.
 - Det krever økt produksjonskapasitet og tilrettelegging for å behandle flere avfallsfraksjoner.
 - Knyttes opp til deltakelse i Biogass Oslofjord.
 - Det kan søkes om midler fra Miljøfondet.
- Redusere metangasslekkasje på nedlagte avfallsdeponier.

6.6. Tiltak, landbruk

- Tilrettelegge for selvforsynte og fornybare energisystem i landbruket.
 - Kan bygge på igangsatt prosjekt med Aurskog-Høland, Ife og Norges vel.
- Styrke klimarådgivning til landbruket og bistå i planlegging av klimatiltak.
- Oppfordre til restaurering av myrer.
 - Fylkesmannen har støtteordning for restaurering av myr i verneområder.

7. Planprosess

7.1. Organisering

Nannestad kommune vil gjennomføre størsteparten av planarbeidet selv, og planarbeidet vil bli ledet av stabsenheten Plan og strategi. Flere av kommunens øvrige virksomheter vil bli involvert i arbeidet. Det tas i utgangspunktet ikke sikte på bruk av konsulentbistand i planarbeidet ut over den effektuerte bestilling knyttet til klimaregnskapet.

7.2. Medvirkning

Det legges opp til et åpent informasjons- og dialogmøte med kommunens innbyggere under offentlig ettersyn av kommunedelplanen.

Planforslaget vil bli behandlet i Elevenes kommunestyre (EKOM). EKOM inviteres til å komme med sine innspill til hvordan kommunen best kan oppfylle sine mål om reduksjon av klimagassutslipp og energibruk, samt foreslå hvordan kommunen kan påvirke befolkningen til å leve mer klimavennlig.

Internt i kommunen vil det gjennom hele planprosessen være en kontinuerlig dialog i de etablerte lederfora.

7.3. Fremdriftsplan

Det følger av kommunens vedtatte planstrategi at arbeidet med kommunedelplanen for klima og energi skulle startet i 2017. Framdriften er forskjøvet i påvente av sluttbehandling av regional plan. Forventet sluttbehandling 1. halvår 2019.

8. Milepæler

1. Vedtak: Planprogram ut på høring
2. Sluttbehandling av planprogram
3. Utarbeidelse av planforslag
4. Folkemøte
5. Vedtak: Høring planforslag
6. Oppsummering av høringsrunden og justering av planforslaget
7. Sluttbehandling av planen
8. Offentliggjøring av planforslaget og oppfølgende aktiviteter